

Erhvervsøkonomisk litteratur

Af Erik Johnsen

Informationssystemer

Af de senere års høst inden for dette stærkt ekspanderende område skal nævnes følgende 6 bøger:

Mats Lundeberg og Janis Bubenko jr. (eds.), *Systemeering 75*, Studentlitteratur, Lund, 1975.

Den skandinaviske nestor på området informationsbehandling og systemering, professor Börje Langefors, fyldte 60 år den 21. marts 1975. I den anledning har to af hans elever redigeret en sammenstilling skrevet af venner og kolleger til professor Langefors.

Bogen er disponeret i 5 sektioner: Almindelig systemering, almindelige begreber, informationsanalyse og specielle anvendelser, design af informationssystemer og programmeringsmetoder.

Af de 16 bidrag skal det ene ikke her fremhæves for det andet, men generelt kan man sige, at bogen giver en form for statusopgørelse omkring informationsbegrebet og om dets principielle og operationelle udformning mod midten af 70erne.

Det er en bog, der fremtræder som mere end en fødselsdagsgave, der er faktisk formuleret en række spydspidser ud fra mesterens basis.

Börje Langefors og Kjell Samuelson, *Information and Data in Systems*, Petrocelli/Charter, New York, 1976, 124 sider, er en fremstilling i lærebogsform om informationsbegrebets operationelle udformning.

Bogen er inddelt i 5 afsnit: Information som en nødvendig baggrund for styring af organisationer, information til beslutning og handling,

forskellige informationsbegreber (data, meddelelse, læring), informationslæring og retrieval, samt dataprocesser og algoritmer.

Der er tale om en lærebogsagtig fremstilling, som meget kort og koncist giver en introduktion til den særlige form for datamatisk ledelse, som Langefors og hans institut har udviklet i de senere år.

Selv om Mats Lundeberg og Erling S. Andersen, *Systemering/Informationsanalys*, Studentlitteratur, Lund, 1974, 329 sider, kommer før nysnævnte bog i udgivelse, kan den ses som havende nogenlunde samme formål, nemlig at lære folk, hvorledes man systemerer.

Der diskuteres forskellige principper for systemarbejde, og der slås til lyd for forskellige metodeområder i systemering. Forfatterne arbejder med 4 metodeområder: analyse og udformning af objektsystemets styring, informationsanalyse, teknologivalg og grovplanlægning samt valg af hardware og detailudformning.

Her, ca. 3 år efter bogens fremkomst, må det stadigvæk siges at der er tale om en principiel og let tilgængelig lærebog, hvis principper man bør have stiftet bekendtskab med, hvis man vil være i denne branche.

Den mest signifikante præstation inden for edb-området på dansk i de senere år udgøres formentlig af *Gyldendals edb-leksikon*, redigeret af Johannes Nielsen og Hans Jørgen Helms. Det drejer sig om en 424 sider stor håndbog, som i leksikonform fortæller begynder og fagmand, hvad de forskellige edb-udtryk og edb-metoder står for.

Stikordsregistret, der afslutter bogen, synes uhyre nyttigt tilligemed en indgående litteraturoversigt. Disse to fylder tilsammen henved 75 sider.

Naturligvis kan enkelte artikler kritiseres, men hovedindtrykket er en gedigen å jour-ført og let tilgængelig information.

Thomas Skousen, *Om konstruktion og indføring af informationssystemer*, Forum, København, 1976, 139 sider.

Denne fremstilling retter sig mod systemplanlæggeruddannelsen og sammenkobler områderne systemplanlægning, styringsmodeller og organisation, men den retter sig også mod de interessentgrupper, der ønsker at drøfte virksomhedens systemudvikling.

Forfatteren er en af de mest erfarne systemkonstruktører her i landet,

og han har opdelt sit indlæg i to hovedafsnit: systemarbejde og bidrag til værktøjskassen.

Skousen har i flere år arbejdet med en referencemodel for systemkonstruktion baseret på en mål/middel-tankegang, og denne gives i nærværende fremstilling en operationel udformning.

Diskussionen af entiteter og entitetsklasser i andet afsnit er også instruktiv.

Bogen bør læses af fagfolk og kan læses af ikke-fagfolk.

Niels Bjørn-Andersen, *Informationssystemer for beslutningstagning*, Nyt Nordisk Forlag, København, 1974, 421 sider plus appendix.

Niels Bjørn-Andersen's licentiatafhandling foreligger her i trykt form. Hans problemstilling er at nå frem til strategier og metoder til konstruktion af informationssystemer, der i højere grad end de eksisterende tilgodeser beslutningstageres informationsbehov (side 11). Han har opbygget bogen på traditionel akademisk manér med at formulere en række hypoteser, som han bearbejder på en sådan måde, at hans konklusioner synes, ikke alene troværdige, men også direkte anvendelige for et videre arbejde med problemstillingen. Disse konklusioner kan kortelig siges at være følgende:

Informationskonstruktøren må optræde som forandringsformidler, og hans strategi ved konstruktion af formaliserede informationssystemer må afhænge af den beslutningsproces, brugeren ønsker. Forfatteren har formuleret tre typiske sådanne: den, hvor målene determinerer informationsbehovet uafhængigt af den konkrete beslutningstager, den, der gennem en dialog bringer beslutningstageren frem til en erkendelse af, hvilke mål han har og dermed også, hvilket informationsbehov han har, og endelig den, hvor beslutningstageren ikke ved, hvilket informationsbehov han har, og hvor det heller ikke er muligt at bringe ham frem til en erkendelse af dette, idet målene først konkretiseres i løbet af beslutningsprocessen.

Afhængig af modellen af beslutningsprocessen får man kravene til informationsbehovet og dermed de karakteristika, der kan defineres for det fremtidige informationssystem.

Niels Bjørn-Andersen's afhandling og de tankegange den afspejler har i vidt omfang dannet basis for den nye afdeling for informationsforskning ved Handelshøjskolen i København.